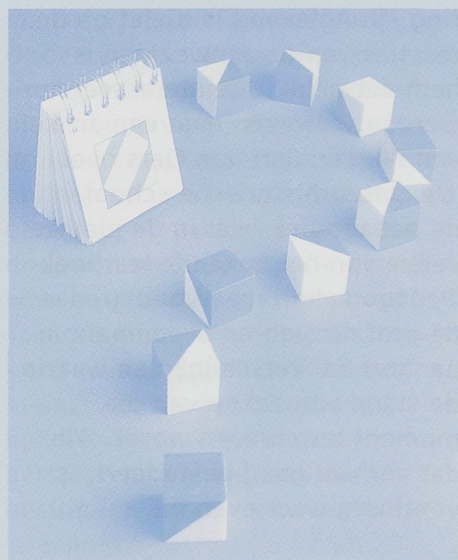

Faculteit der Psychologie en Pedagogiek

Alumnidag onderwijspedagogiek/ onderwijskunde

Hoewel de digitale snelwegen vele mogelijkheden hebben geopend om met vakgenoten in contact te blijven, is direct sociaal contact toch zeker zo vruchtbaar en stimulerend. Vele onderwijspedagogen en onderwijskundigen die ooit gestudeerd en gewerkt hebben aan de Vrije Universiteit, hebben dat mogen ervaren op de tweede Alumnidag die op 13 juni werd gehouden. Net als op de eerste Alumnidag (1995) waren ook dit keer de reacties positief: 'gezellig', 'stimulerend' en 'leerzaam'.

In de ochtend stond informatie-uitwisseling voorop. Onze nieuwe hoogleraar Onderwijspedagogiek, Jan Terwel, heeft zich voorgesteld met een voordracht over verschillende wendingen in de visies op leren en onderwijzen. Hij liet zien dat de ontwikkelingen in het vakgebied steeds meer de kant op gaan van onderzoek en theorie-

vorming over leren in betekenisvolle, uitdagende situaties, waarin interactie en probleemoplossen een belangrijke rol spelen. Daarmee schetste hij tevens in grote lijnen de richting van het huidige onderzoek van de onderwijspedagogen. De theoretische oriëntatie, veelal aangeduid als 'cultuurhistorisch', laat zich daarin gemakkelijk herkennen, zij het dat tegenwoordig in de internationale literatuur vooral wordt gesproken van de socioculturele benadering.

Niko Fijma liet op boeiende wijze zien hoe vanuit een cultuurhistorische benadering gewerkt kan worden aan onderwijsvernieuwing. Hij demonstreerde hoe invulling gegeven kan worden aan de gedachte dat leerlingen in het onderwijs primair moeten leren als zelfstandige deelnemers mee te doen aan sociaal-culturele activiteiten (ofwel 'publieke activiteiten', zoals Carpay, Terwels voorganger, pleegt te zeggen). In zijn functies van onderwijsbegeleider en nascholer heeft Niko op een basisschool in Schagen samen met een leerkracht en de leerlingen van groep acht een Wereldwinkel op poten helpen zetten die vrijwel geheel wordt gerund door de leerlingen zelf. In zo'n levensechte context, met duidelijke maatschappelijke eisen en effecten, verantwoordelijkheden en handelingsmogelijkheden, leren de leerlingen hun schoolse vaardigheden (rekenen, spelling, wereldoriëntatie, enzovoorts) zinvol in te zetten en verder te ontwikkelen. De discussie over alle ins and outs van zo'n aanpak verliep vervolgens zeer levendig.

Tijdens het middagprogramma werden drie werkgroepen gehouden. Alumnus Hans Pollen, onderwijsadviseur in computeraangelegenheden en multimediagebruik, had een computernetwerkje van tien computers geïnstalleerd waarmee hij de deelnemers liet experimenteren met de mogelijkheden van multimediagebruik in het onderwijs. Deze workshop over informatie- en computertechnologie (ICT) was goed bezocht. Na een korte inleiding werd een Amerikaanse video vertoond van een lerares die via de computer haar leerlingen individueel begeleidt. Vervolgens konden de deelnemers oefenen met enkele programma's, meestal programma's hoe je kunt leren met andere programma's om te gaan. Helaas bleken er wat storingen in het ICT-lab te zitten. De boodschap die hieruit af te leiden viel, was: ICT is een uitdaging, maar kan je ook kwetsbaar en afhankelijk maken. Er is nog veel op dit gebied te doen. Daarnaast vond een werkgroep over ontwikkelingsgericht onderwijs op de basisschool plaats. Alumna Alice Holla, intern begeleidster op een Amsterdamse basisschool, vertelde hoe zij leerkrachten ondersteunt, die het concept van het ontwikkelingsgericht onderwijs in de praktijk willen implementeren. Zij liet zien dat leerkrachten door die begeleiding steeds beter in staat zijn om de (rollen)spelactiviteiten van de kinderen te gebruiken als leercontext, waarbinnen leerprocessen afgestemd worden op de mogelijkheden van kinderen, terwijl tegelijkertijd toch doelgericht aan de